

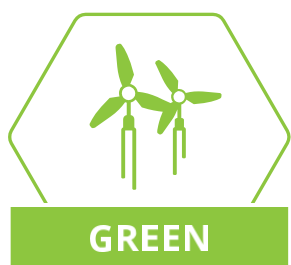
**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

FEEL

**FEEL sprijină factorii de decizie să înțeleagă abordarea
“orașului frugal”, aplicând suficiența resurselor și
cooperarea comunitară pentru o Europă mai verde**

**Un proiect de cooperare interregională
pentru îmbunătățirea politicilor de
eficiență energetică**

Partenerii Proiectului

Agenția Locală pentru Climă și Energie din Sudul Bretniei (FR)

Consiliul Local Cork (Comhairle Cathrach Chorcaí) (IE)

Municipiul Bistrita (RO)

Municipiul Frederikshavn (DK)

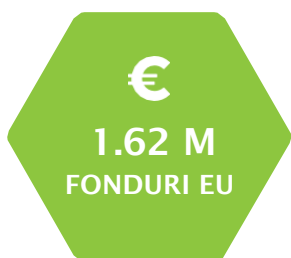
Regiunea Liguria (IT)

Fundația pentru Climă și Energie Valencia (ES)

Agencia pentru Energie Mazovia (PL)

Agencia pentru energie din Suedia de Nord (SE)

Energy Cities (FR)

www.interregeurope.eu/feel

Bine v-am găsit la cea de-a șasea ediție a buletinului informativ al proiectului FEEL

Eveniment Regional de Diseminare

Pe măsură ce Proiectul Orașelor Frugale trece din faza de învățare în faza de monitorizare, partenerii se concentrează pe îmbunătățirea instrumentelor lor de politică publică. Beneficiile conceptului „frugal” au fost diseminate factorilor de decizie-cheie, părților interesate și cetățenilor din regiunile partenere. Acest număr al Newsletterului FEEL se axează pe evenimentele regionale de diseminare organizate în regiunile partenere din întreaga Europă.

Un Eveniment Regional de Diseminare reprezintă o oportunitate de a demonstra comunităților acțiunile întreprinse în regiune și beneficiile adoptării unui stil de viață frugal. Evenimentul va implica de asemenea, părțile interesate și factorii de decizie-cheie în discuțiile despre conceptul frugal, îmbunătățirea politicilor publice, proiect și acțiunile derulate.

- În Lorient, comunitatea Low-tech a discutat evoluția mișcării low-tech în regiune, de la începuturile sale din anul 2023 până la situația actuală și ambițiile pentru viitor.
- Diseminarea din Cork a implicat colaborarea cu asociațiile comunitare, actorii locali și factorii de decizie pentru a discuta acțiunile viitoare.
- Regiunea Liguria a organizat o întâlnire cu părțile interesate pentru a prezenta actualizări privind programul GOL, cursurile de formare și rezultatele acestora.
- Noul Plan Energetic din Överkalix a fost influențat de Proiectul „Frugal Cities” și de Energikontor Norr.
- Municipality Frederikshavn a organizat un eveniment regional de diseminare cu peste 40 de participanți pentru a reflecta asupra progresului proiectului, acțiunilor finale și acceptării politice.
- Diseminarea regională din Bistrița se va concentra pe aplicarea intervențiilor low-tech pentru protecția patrimoniului construit și cultural.
- Valencia Sostenible, împreună cu părțile interesate, a organizat o serie de ateliere pentru a implica comunitatea și a disemina lecțiile învățate în vederea prelungirii ciclului de viață al produselor.

Eveniment de consolidare a capacității la Paris

În decembrie 2025, Parteneriatul FEEL a fost invitat să participe la Energy Behavioural Forum, organizat la Cité Internationale Universitaire din Paris. Energy Behavioural Forum sprijină autoritățile locale și regionale în adaptarea comportamentului consumatorilor în ceea ce privește eficiența energetică. Evenimentul a fost programat să coincidă cu Conferința BEHAVE, beneficiind astfel de prezența mediului academic, a factorilor de decizie și a actorilor din domeniul inovării prezenți în oraș cu această ocazie. Conferința BEHAVE a fost organizată de European Energy Network (Rețeaua Europeană de Energie) în colaborare cu ADEME, rețeaua franceză pentru tranziția ecologică.

În cadrul forumului, Halliki Kreinin, cercetătoare din Estonia, implicată în proiectul H2020 „1.5° Lifestyles”, a susținut o prezentare. Proiectul își propune să analizeze alegerile privind stilul de viață la nivelul gospodăriilor și să încurajeze adaptarea comportamentală prin modificări ale politicilor sociale și economice, în vederea sprijinirii unor opțiuni de viață sustenabile. Kaloyan Mitev, din cadrul Joint Research Centre (Centrul Comun de Cercetare), a vorbit despre adaptarea obiceiurilor noastre energetice în diferite etape ale vieții și al percepțiilor privind energia. Au fost prezentate, de asemenea, câteva exemple de bune practici din cadrul proiectului, inclusiv inițiativa „En Toute Simplicité” (În toată simplitatea) din Lorient, programul „Free Bicycle Check-up” (Verificarea gratuită a bicicletelor) din Frederikshavn și inițiativa „Feel Good One Stop Shop” (Ghișeu unic de informare și support pentru cetățeni Feel Good) din Liguria.

În cursul după-amiezii, participanții au analizat în detaliu barierele privind suficiența în regiunile partenere, sub coordonarea Parteneriatului FEEL. Aceste bariere au variat în funcție de sector, incluzând locuințele sociale, patrimoniul cultural construit, finanțarea programelor de suficiență și promovarea transportului prietenos cu mediul. De exemplu, s-a discutat despre modalitățile prin care atelierele de reparații din Valencia pot fi încurajate și finanțate pe termen lung, fără a crește costul reparațiilor pentru cetățeni. Printre soluțiile propuse s-a numărat colaborarea cu universitatea locală pentru a încuraja studenții să se implice în activitățile de reparații, oferindu-le astfel beneficii în ceea ce privește dezvoltarea competențelor tehnice, identificarea de soluții inovatoare și promovarea conceptului de suficiență în rândul noilor generații.

Parteneriatul FEEL a participat, de asemenea, la Conferința BEHAVE, o conferință internațională organizată o dată la doi ani, dedicată schimbului de soluții pentru promovarea tranziției energetice și atenuarea schimbărilor climatice. Ediția din 2026 s-a concentrat pe suficiență și pe necesitatea asigurării unei tranziții echitabile către neutralitatea carbonului.

Frugalitatea ca factor catalizator pentru schimbare în Lorient

Din martie 2023, în parteneriat cu orașul Lorient, ALOEN a reușit să dezvolte o serie de proiecte structurale.

O comunitate low-tech a fost creată în decembrie 2023, cu scopul de a organiza un tur ciclist low-tech, desfășurat pe parcursul unei săptămâni, în vara anului 2024. Acest tur low-tech a contribuit la realizarea unor legături puternice între membrii comunității și la dorința de a colabora în cadrul unor proiecte comune.

Comunitatea low-tech s-a implicat, de asemenea, în activități de creștere a gradului de conștientizare privind conceptul low-tech și suficiența. Au fost derulate mai multe inițiative împreună cu studenții, iar în iulie 2025 membrii comunității au organizat un festival low-tech de trei zile.

După aceste evenimente care au necesitat un volum considerabil de timp, comunitatea low-tech, cunoscută și sub denumirea de Low-tech Lab, a dorit să lucreze la dezvoltarea structurii și autonomiei sale.

În septembrie 2025, în prezența părților interesate și a reprezentanților orașului Lorient, și cu sprijinul a doi experți în structurare organizațională, membrii s-au concentrat asupra organizării Low-tech Lab, a ambițiilor și a misiunii sale.

Mai multe proiecte sunt în prezent în curs de conturare și în căutare de finanțare, printre care și crearea unei biblioteci de obiecte. În ianuarie 2026, părțile interesate și comunitatea low-tech au vizitat Quimper Object Library (Biblioteca de Obiecte Quimper) pentru a afla mai multe despre acest concept și pentru feedback. Aceasta este o organizație care împrumută obiecte membrilor săi. Dispune de peste 700 de obiecte pentru împrumut (cele mai solicitate fiind aparatele de curățat covoare, echipamentele pentru bricolaj, articolele pentru petreceri și echipamentele de camping).

În 2025, organizația avea aproximativ 30 de voluntari, un angajat și 255 de membri.

Un alt proiect ar putea fi implementarea unui experiment de tip „Teritoriu Low-tech”. Două teritorii au desfășurat acest experiment: Cornouaille și Grenoble. Am organizat un schimb de experiență cu Grenoble pentru a obține un feedback din partea lor.

Acest experiment presupune sprijinirea mai multor organizații în vederea identificării și corelării nevoilor care pot fi satisfăcute în mod colectiv, prin soluții și abordări low-tech. Low-tech Lab din Grenoble a lansat un apel de interes pentru a identifica aproximativ zece organizații dispuse să beneficieze, timp de 10 luni, de sprijin în direcția unei mai mari sobrietăți (consum mai responsabil al resurselor) și a implementării soluțiilor low-tech.

Un stakeholder ALOEN și-a exprimat intenția de a prelua rolul de manager de proiect.

Aceste proiecte necesită sprijin politic și financiar. Cu toate acestea, alegerile municipale se vor desfășura în data de 15 și 22 martie. Ulterior acestora, în luna mai 2026, planificăm organizarea unei întâlniri cu noile echipe municipale.

Energikontor Norr influențează Planul Energetic al orașului Överkalix

Överkalix a elaborat un nou proiect de Plan Energetic, care depășește abordarea centrată exclusiv pe eficiența energetică. Proiectul pune accent pe **suficiența energetică** – utilizarea unei cantități mai reduse de energie în ansamblu – alături de soluții tehnologice, evidențiind frugalitatea, soluțiile low-tech și schimbarea comportamentală. Planul plasează oamenii și viața de zi cu zi în centrul atenției, abordând energia ca o responsabilitate comună la nivelul întregii comunități. Acesta evidențiază implicarea cetățenilor, consilierea energetică, instrumentele simple pentru gospodării (precum kituri pentru economisirea energiei) și schimbările comportamentale practice – nu doar investițiile și infrastructura. Domeniul său de aplicare acoperă în prezent întregul sistem energetic local, inclusiv transportul, încălzirea, rețelele de electricitate și reziliența.

În strânsă colaborare cu Municipality Överkalix, Energikontor Norr a avut un rol esențial în finalizarea proiectului de politică publică. Överkalix își stabilește obiective ambițioase: o reducere cu 50% a consumului de energie până în 2030, 100% electricitate din surse regenerabile până în 2030 și neutralitate climatică până în 2035 – înaintea obiectivelor naționale și ale Uniunii Europene. Planul se află în prezent în stadiu de proiect și urmează să fie supus aprobării Consiliului Municipal la data de 23 februarie.

Municipiul Bistrița aprobă politica publică locală revizuită și pregătește evenimentul regional de diseminare

Municipalitatea Bistrița își continuă demersurile de integrare a principiilor frugalității în regenerarea urbană, prin activitățile dezvoltate în cadrul proiectului FEEL.

La data de 22 octombrie 2025, municipalitatea Bistrița a organizat o întâlnire de consultare cu părțile interesate privind versiunea revizuită a Politicii Publice Locale „Regenerarea Centrului Istoric al Municipiului Bistrița”. Consultarea a reunit reprezentanții conducerii municipale, membri ai administrației locale, grupul local de factori interesați, expertul extern, precum și reprezentanți ai ONG-urilor. Agenda a inclus prezentarea proiectului FEEL, a abordării frugale și a versiunii draft a politicii publice locale revizuite, supusă consultării. În cadrul întâlnirii, au fost analizate în detaliu două bune practici din orașe partenere FEEL: inițiativa „Low-tech Tour” a Agenției Locale pentru Climă și Energie din Bretania de Sud (ALOEN), Franța și „Caruggi Integrated Plan” din Genova, Italia. Aceste exemple au oferit perspective valoroase care au contribuit la modelarea versiunii revizuite a politicii publice locale. Inspirându-se din aceste exemple, Bistrița a adaptat și a propus noi măsuri frugale menite să sprijine conservarea patrimoniului, să îmbunătățească eficiența energetică și să consolideze implicarea comunității în procesul de regenerare a centrului istoric.

Participanții au împărtășit punctele lor de vedere și au contribuit activ la definitivarea documentului, orientat spre transformarea centrului istoric prin conservarea și valorificarea patrimoniului cultural, în acord cu măsurile frugale identificate în proiect. În urma acestei consultări, versiunea finală a politicii publice „Regenerarea Centrului Istoric al Municipiului Bistrița” a fost aprobată de Consiliul Local al municipiului Bistrița la data de 29 octombrie 2025.

În urma acestui pas important, municipalitatea are în vedere organizarea Evenimentului Regional de Diseminare în data de 20 februarie, la Bistrița. Evenimentul este conceput pentru a informa și a implica factorii de decizie-cheie, precum și actorii locali și regionali, cu privire la aplicarea principiilor frugalității în regenerarea urbană, cu un accent deosebit asupra centrului istoric al Bistriței. Scopul acestuia este de a prezenta rezultatele obținute în cadrul proiectului FEEL, de a evidenția importanța adoptării unei abordări frugale în contextul constrângerilor economice, energetice și a celor legate de patrimoniu, precum și de a pune în valoare politica publică revizuită și măsurile concrete incluse. Prin organizarea acestor două evenimente, Bistrița consolidează dialogul și colaborarea dintre autoritățile publice, specialiști și reprezentanți ai comunității, sprijinind adoptarea și implementarea unor soluții frugale pentru regenerarea sustenabilă a centrului său.

De la inspirație europeană la îmbunătățirea politicilor locale

Proiectul FEEL se află deja în cel de-al șaselea semestru, iar activitatea începe cu adevărat să prindă contur în ceea ce privește modul în care putem, în cadrul Municipalității Frederikshavn, inspira mai multe acțiuni cotidiene locale, practice și frugale.

Un moment-cheie în acest parcurs a fost finalizarea îmbunătățirii instrumentului de politică publică în luna septembrie. Acesta oferă o direcție clară privind modul în care municipalitatea poate încuraja mai mult comportamentul frugal, iar aceste îmbunătățiri ale politicii sunt integrate în Planul Climatic DK2020 al municipalității, în secțiunea referitoare la emisiile bazate pe consum.

În luna decembrie, am participat la o conferință deosebit de interesantă la Paris, unde, prin intermediul proiectului FEEL, am avut oportunitatea de a împărtăși experiențele noastre valoroase privind încurajarea utilizării bicicletei, prin verificările anuale gratuite pentru biciclete. Prezentarea a fost primită cu un interes deosebit, iar mai mulți factori internaționali interesați au evidențiat abordarea noastră drept un exemplu concret al modului în care inițiativele de mică amploare pot genera un impact semnificativ în comunitățile locale.

La începutul lunii februarie, am reunit aproximativ 40 de părți interesate din cadrul organizației noastre, care activează în diverse moduri în domeniul sustenabilității, al climei și al inițiativelor verzi din municipalitate, pentru o amplă prezentare dedicată stakeholderilor. În cadrul sesiunii, am trecut în revistă progresele recente ale proiectului și principalele reflecții, am discutat acțiunile finale propuse și am confirmat îmbunătățirile de la nivelul instrumentului de politică publică. Atmosfera a fost marcată de curiozitate și implicare, iar participanții și-au exprimat în mod clar disponibilitatea de a continua implicarea în etapa următoare de implementare. Pornind de la această bază solidă, așteptăm cu nerăbdare următoarele etape ale proiectului FEEL și continuarea eforturilor de a face comportamentele sustenabile mai simple și mai naturale pentru toți cei din Municipiul Frederikshavn.

Programul G.O.L. – Comitetul Regional de Coordonare pentru Ocuparea Forței de Muncă

La data de 18 decembrie 2025, Comitetul Regional de Coordonare pentru Ocuparea Forței de Muncă a organizat o întâlnire importantă cu diverși factori teritoriali interesați pentru a prezenta actualizări privind programul G.O.L. Evenimentul a reprezentat o oportunitate valoroasă de a prezenta datele actualizate ale Programului GOL, aflat în etapa sa finală.

Progresele înregistrate de Programul GOL în Liguria pot fi sintetizate astfel:

- Un total de 68.664 de beneficiari au fost sprijiniți de la începutul Programului, dintre care 20.000 în cursul anului 2025;
- Aproximativ 12.000 de beneficiari au participat la activitățile de formare desfășurate (comparativ cu peste 25.000 de acțiuni de formare activate la nivel general, ceea ce confirmă amploarea intervenției);
- Rata de angajare a beneficiarilor sprijiniți este de aproximativ 51%;
- Aproximativ o treime dintre participanți nu beneficiază de nicio măsură de sprijin financiar;
- Femeile reprezintă componenta numeric predominantă în cadrul Programului GOL, alături de grupa de vârstă 41–50 de ani;
- Regiunea Liguria pare să fi anticipat tendința națională de creștere a ratei de ocupare în rândul grupelor de vârstă non–tinere;
- 65% dintre edițiile puse la dispoziție de cele 15 ATS teritoriale (consorții teritoriale) sunt finalizate. Acest indicator este considerat deosebit de relevant, întrucât finalizarea activităților și raportarea aferentă reprezintă indicatori de calitate ai implementării programului.

În ceea ce privește instrumentul de politică FEEL și cursul de formare „Green”, numărul persoanelor instruite a ajuns la 246 (dintre care 204 au obținut un rezultat pozitiv la finalul cursurilor), cu un cost total suportat de 140.587,30 €. Cursanții au acumulat, prin intermediul diferitelor cursuri, un total de 2.030 de ore de instruire.

În final, Instrumentul de Politică din Liguria a adus o valoare semnificativă atât în ceea ce privește rezultatele obținute, cât și impactul indirect asupra populației. Prin cursurile de formare și introducerea unor noi profiluri profesionale, conceptul de competențe și locuri de muncă „verzi” a fost integrat, generând beneficii directe și indirecte pentru piața muncii din Liguria.

De la învățare la acțiune: reparare, reutilizare și un tur ciclist în Valencia

În noiembrie 2025, Valencia a implementat o serie de activități locale axate pe reparații, reutilizare și stiluri de viață frugale, valorificând lecțiile învățate și schimburile de experiență dezvoltate prin participarea la **proiectul FEEL** și prin activitatea desfășurată împreună cu **Grupul Local de Stakeholderi**.

Activitățile au fost oferite gratuit publicului, ca parte a programului curent al Birourilor Municipale pentru Energie, consolidând rolul acestora ca spații de implicare a cetățenilor, învățare practică și conștientizare în domeniul sustenabilității. Aceste activități au avut loc într-un moment de transformare instituțională în Valencia, noua structură a Organizației Consiliului Local, València Sostenible, urmând să preia, din ianuarie 2026, activitatea desfășurată anterior de València Clima i Energia.

Pe parcursul lunii au fost organizate trei ateliere practice, cu tema „Reparare și reutilizare”, axate pe repararea bicicletelor, a aparatelor electrocasnice de mici dimensiuni și a textilelor. Concepute ca sesiuni accesibile și orientate spre practică, atelierelor au urmărit promovarea competențelor care contribuie la

prelungirea duratei de viață a obiectelor de uz cotidian, la reducerea deșeurilor și la diminuarea consumului de resurse naturale și energie. Activitățile au fost dezvoltate în colaborare cu organizații locale și inițiative comunitare, a căror implicare a fost esențială pentru asigurarea calității tehnice și a relevanței locale. Nivelul de participare a fost unul ridicat în toate sesiunile, capacitatea maximă fiind atinsă și fiind constituite liste de așteptare. Feedbackul general din partea participanților a fost foarte bun, confirmând interesul puternic pentru inițiative de sustenabilitate bazate pe dezvoltarea de competențe practice care conectează obiectivele de mediu cu viața de zi cu zi.

La finalul lunii, un tur ciclist intitulat „CicloRuta València Sostenible” a extins acest proces de învățare dincolo de cadrul atelierelor, aducându-l în spațiul urban. Traseul a conectat mai multe inițiative din cartiere active în domeniul acțiunii comunitare, al reparațiilor și al agroecologiei, oferind participanților oportunitatea de a descoperi modul în care abordările frugale și low-tech sunt deja aplicate în diferite zone ale orașului. Această activitate a fost inspirată în mod special de Low-Tech Tour, un tur ciclist organizat în Pays de Lorient pentru a descoperi soluții low-tech, precum și experiențe similare împărtășite de alte regiuni partenere. Per ansamblu, activitățile desfășurate în noiembrie au demonstrat modul în care învățarea la nivel de politici europene și colaborarea cu stakeholderii locali pot fi transpuse în acțiuni concrete, bine primite la nivel local, consolidând legătura dintre obiectivele strategice și practicile cotidiene.

Comhairle Cathrach Chorcaí
Cork City Council

MUNICIPIUL
BISTRIȚA

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

València
Sostenible

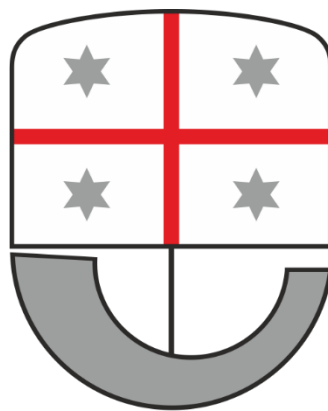
Energikontor
Norr

ÖVERKALIX
KOMMUN

ENERGYCITIES

REGIONE LIGURIA

MAE

Mazowiecka Agencja
Energetyczna

Contact:

Partener Leader:

Lisa Croyere – 0033 (0) 297212938

Manager Comunicare:

Patricia Tobin – frugalcitieseu@gmail.com

Secretariat proiect:

Mariagiovanna Laudani

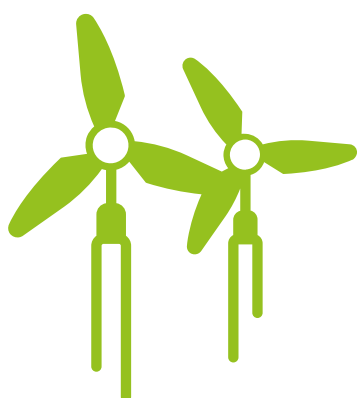
www.interregeurope.eu/feel

[FEEL Project EU \(@FrugalCitiesEu\) / Twitter](https://twitter.com/FrugalCitiesEu)

[FEEL Project EU | Facebook](https://facebook.com/FEELProjectEU)

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

FEEL